



Prof. Dr. Kayıhan PALA
Bursa Milletvekili
Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

22231

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddelerine uygun olarak, Türkiye Cumhuriyeti Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğinin yapılmasını arz ederim. 09.01.2025



Kayıhan PALA
Bursa Milletvekili

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından ülkemizin farklı bölgelerinde yeni termik santraller kurulması amacıyla yürütülen projeler çerçevesinde, Bursa ili Keles ilçesinde de kömürlü bir termik santral yapılacağına ilişkin bilgiler kamuoyuna yansımış durumdadır.

Çağdaş dünyada, yol açtığı sağlık sorunları ve iklim krizine etkileri nedeniyle kapatılmaları gündemde olan kömürlü termik santraller, ülkemizde sanki herhangi bir soruna yol açmıyormuş gibi bir algı yaratılmaya çalışılarak, giderek sayılarının arttırılması girişimleriyle karşımıza çıkartılmaktadır.

Kömürlü termik santraller ile ilgili yapılan bilimsel araştırmalar, santrallerin, yol açtığı kirlilikler yüzünden, santralde çalışanlar ve santral çevresinde yaşayanlar başta olmak üzere toplumun geniş kesimlerinde rahatsızlıklara, hastalanmalara ve erken ölümlere yol açtığını açık olarak ortaya koymaktadır.

Bursa'da Orhaneli Termik Santralinin sağlık etkilerinin incelendiği bir araştırmada da termik santral çevresinde yaşayanların solunum işlevlerinde anlamlı derecede bir azalma olduğu gösterilmiştir. Hal böyleyken Bursa'ya yeni bir kömürlü termik santral kurma uğraşı içerisinde olunması, yurttaşların sağlığının hiçe sayılmasıdır.

2020 sonrası iklim değişikliği rejiminin çerçevesini oluşturan Birleşmiş Milletler Paris İklim Anlaşması 2015 yılında Paris'te düzenlenen 21. Taraflar Konferansı'nda kabul edilmiş ve 7 Ekim 2021 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Kararı ile onaylanmıştır.

Bilimsel çalışmalar, Paris Anlaşmasında yer alan küresel ısınmayı 2°C'nin altında tutma ve ilk adım olarak 1,5°C ile sınırlama çabalarını sürdürme taahhüdünü yerine getirmenin ancak yüzyılın ortasına kadar elektrik sektörünü karbondan arındırmakla mümkün olduğunu açık olarak ortaya koymaktadır. Bir başka deyişle Paris Anlaşması, kömürlü termik santrallerin enerji üretimine ilişkin ilk aşamada bir sınırlılığı, son aşamada ise sonlandırılmasını belirlemiştir.



22231

Prof. Dr. Kayıhan PALA
Bursa Milletvekili
Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

Birleşmiş Milletler Paris İklim Anlaşması ile uyumlu olmak için Avrupa ve OECD ülkelerinin en geç 2030 yılına kadar kömürden arınmış olması gerekir. Örneğin Sanayi Devrimi'ne öncülük eden Birleşik Krallık'ta son kömür santrali 1 Ekim 2024'te kapılarını kapattı ve kömürle üretilen elektriğe tarihi bir son verildi. Almanya'da kömürden elde edilen enerji son yıllarda büyük düşüş gösterdi, ülkede kömür enerjisinden çıkış tarihinin 2038'den 2030'a çekilmesi tartışılıyor.

Ülkemizde de yenilenebilir enerji kaynaklarının elektrik üretimindeki payı artış gösterdi; geçtiğimiz yıl itibarıyla elektrik enerjisi kurulu gücünün yüzde 56'sından fazlasını yenilenebilir kaynaklar oluşturdu. Bu bağlamda;

1. Bakanlığınızın ülkemizin de taraf olduğu Birleşmiş Milletler Paris İklim Anlaşmasına ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmek üzere 2025 yılında uygulamaya koyacağı eylem planı nedir?
2. Bakanlığınızın ülkemizde yeni kömürlü termik santral yapılmasına ilişkin tutumu nedir?
3. Bakanlığınıza, Türkiye'nin herhangi bir yerinde yeni kömürlü termik santral yapılmasına ilişkin kaç projenin Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) başvurusu yapılmıştır?
4. Kamuoyuna açıklanan bilgilere göre, Bursa'da "Keles Kozağacı Vadisi" olarak bilinen ve yoğun tarımsal faaliyetlerin (özellikle kiraz ve ceviz yetiştiriciliğinin) yürütüldüğü 17 mahalleyi etkileyecek nitelikte bir kömürlü termik santral projesi gündemdedir. Bölgede 2006 ve 2012 yıllarında benzer girişimlerin halkın yoğun tepkisi sonucunda durdurulduğu bilinmektedir. Söz konusu projenin yeniden gündeme gelmesi, bölge halkında ciddi kaygı ve tedirginlik yaratmıştır. Bölgede yaşayanların sağlığının olumsuz etkileneceği, halkın tarımdan elde ettiği gelirlerin tehlikeye gireceği, yeraltı ve yüzey sularının kirleneceği, hava kalitesinin bozulacağı ve tarımsal arazilerin kalıcı hasar göreceği yönünde endişeler söz konusudur. Keles ilçesinde kurulması planlandığı iddia edilen kömürlü termik santral projesi kapsamında Çevresel Etki Değerlendirmesi süreci başlatılmış mıdır? Başlatıldıysa, süreç ÇED'in hangi aşamasındadır?